

עורה וכלים

הגשת בקשה מקוונת למתן צו ירושה או לצו קיום צוואה < דף מידע למגיש בקשה לצו קיום צוואה <

טפסים

בקשה להוצאת צו קיום צוואה < בקשת צו קיום צוואה <

תשלומים

משרד המשפטים: אגרות רשם הירושה < אגרות בתי הדין השרעיים <

מדריכים

מכרזים

משרות ממשלתיות

פורטל התעסוקה

מדריך ירושות ועיזבונות

ירושה על פי צוואה

צוואה היא הדרך הבטוחה ביותר לדאוג לחלוקת העיזבון על פי רצונו של הנפטר. החוק בישראל מכיר בארבעה סוגים שונים של צוואות, שעל ביצוען מופקד הרשם לענייני ירושה במשרד המשפטים.

מהי צוואה?

צוואה היא הצהרה בכתב, המהווה מסמך משפטי, ומסדירה את חלוקת הרכוש של אדם לאחר מותו. החוק הישראלי מכיר בארבעה סוגי צוואות: צוואה בכתב יד, צוואה בפני עדים, צוואה בפני רשות וצוואה בעל פה, אך אינו מגדיר הוראות ספציפיות לאופן עריכת הצוואה.

הצוואה יכולה להתייחס לכל רכוש שהיה לאדם בעת מותו, ולכלול הוראות מדויקות ותנאים לביצועה ולחלוקת הרכוש, ומנגד יכולה הצוואה להיות כללית ולפרט רק קווים מנחים כלליים לביצועה. אין הגבלה גם על מספר הצוואות שיכול אדם להשאיר אחריו, אך הצוואה המאוחרת התקפה היא זו שקובעת בכל מצב, ומבטלת צוואות שקודמות לה.

לראש העמוד

באילו מקרים כדאי לערוך צוואה?

יודעים בציבור: מומלץ לערוך צוואה כדי למנוע סכסוך אפשרי לגבי מעמד

מדריך ירושות ועיזבונות

- ירושה על פי דין <
- ירושה על פי צוואה <
- צו קיום צוואה <
- ניהול עיזבונות <
- בעיות נפוצות בענייני ירושות ועיזבונות <

הידוע בציבור הנותר.

- **פיצול הירושה:** מקרים שבהם המוריש מעוניין להוריש חלקים ספציפיים מעיזבונו לקרוביו, לאנשים שאינם קרוביו או לתאגידים, שלא בהתאם להוראות חוק הירושה.
- **זכויות ברכוש:** מקרים שבהם קיים צורך להסדיר זכויות שימוש ברכוש לאחר מותו של המצווה.
- **בני זוג גרושים או פרודים, ומשפחות חד הוריות:** חוק הירושה אינו מסדיר את זכויות הירושה במקרים אלה.
- **זוג מבוגר שאין לו ילדים והוא בגיל שכלל הנראה לא יהיו לו ילדים.**
- **זוג שנשוי נישואים שניים ולכל אחד מבני הזוג יש ילדים משלו.**

[לראש העמוד](#)

סוגי צוואות

החוק הישראלי מכיר בארבעה סוגי צוואות:

- **צוואה בכתב יד:** כתובה כולה בידי המצווה, וחתומה בחתימתו ובכתב ידו. על פי סעיף 19 לחוק הירושה, נושאת את תאריך עריכתה, גם הוא בכתב ידו של המצווה.
- **צוואה בפני עדים:** נעשית בכתב, נושאת תאריך, נחתמת בידי המצווה בפני שני עדים. על פי סעיף 20 לחוק הירושה, המצווה חייב להצהיר בפני העדים כי זו צוואתו, ובאותו מעמד חותמים גם העדים על הצוואה כדי לאשר שהיו עדים לעריכתה בידי המצווה. הצוואה יכולה להיות כתובה בכתב יד או מודפסת, אך **החתימות חייבות להיות בכתב ידם של המצווה והעדים**, ולהיחתם במועד עריכת הצוואה ולא במועד מאוחר יותר. מומלץ כי לפחות אחד העדים יהיה עורך דין המתמחה בעריכת צוואות, כדי למנוע מהמצווה טעויות שעלולות לאחר מותו להביא לפסילת הצוואה.
- **צוואה בפני רשות:** על פי סעיף 22 לחוק הירושה, צוואה בפני רשות היא צוואה הנאמרת בעל פה או מוגשת בכתב בפני שופט, הרשם לענייני ירושה, חבר בית דין דתי או נוטריון. אם הצוואה נאמרת בעל פה היא מוקראת למצווה בידי הרשות, ובסופה יבואו הצהרה, חתימת הרשות ואישור הרשות על מועד עריכת הצוואה וכי הצוואה נערכה בידי המצווה.
- **צוואה בעל פה:** ידועה גם בשם צוואת "שכיב מרע". על פי סעיף 23 לחוק הירושה אפשרות זו קיימת רק במקרה שהמצווה נמצא על סף מוות, או רואה עצמו במצב כזה. צוואה בעל פה צריכה להיעשות בפני שני עדים המבינים את שפת המצווה, ועליהם לרשום אותה בזיכרון דברים הכולל את תוכן הציווי, התאריך והנסיבות שהביאו לעריכתה. לאחר מכן יש **להפקיד את הצוואה אצל הרשם לענייני ירושה**. צוואה בעל פה בטלה לאחר חודש, אם חלפו הנסיבות שהצדיקו את עריכתה והמצווה עודנו בין החיים.

[לראש העמוד](#)

מי יכול לרשת על פי צוואה?

אדם יכול להוריש באמצעות צוואה גם לילדים שייולדו בתוך 300 ימים מיום

פטירתו. אם המוריש מציין זאת בפירוש בצוואתו, הוא רשאי להוריש את רכושו גם לתאגידים, ובמקרה כזה הזוכים בנכסי התאגיד הם אלו אשר זכאים ליהנות מנכסי העיזבון שהתאגיד זכה בהם.

מי שהורשע בהליך פלילי במעורבות במותו של המוריש או בניסיון לגרום למותו, אינו יכול לרשת אותו, גם אם המוריש הזכיר אותו בצוואתו. גם מי שהורשע בפלילים בהעלמת צוואתו האחרונה של המוריש, בזיוף צוואה, בתביעה לירושה על פי צוואה מזויפת או בניסיון לעשות את כל אלה, אינו יכול לרשת.

[לראש העמוד](#)

טעויות נפוצות בכתיבת צוואה

- **כתב יד:** צוואות בכתב יד אינן יכולות להיות מודפסות בתוספת חתימה בכתב יד. הצוואה כולה חייבת להיות כתובה בכתב ידו של המצווה בלבד. בכל מקרה אחר הצוואה תיפסל.
- **נוכחות הנהנים:** אדם שהמוריש מעוניין לרשום אותו כנהנה בצוואתו אינו יכול להיות נוכח בעת כתיבת הצוואה או לקחת חלק פעיל, במישרין או בעקיפין, בעריכתה.
- **צוואה אפשר לשנות תמיד:** גם אם המוריש מציין בפירוש בצוואה כי לא יערך בה שינוי בעתיד, התנאי נחשב בלתי חוקי.
- **חוות דעת רפואית:** אם עורך הצוואה הוא אדם מבוגר או חולה, רצוי לצרף לצוואה חוות דעת רפואית שקובעת כי הוא כשיר לערוך את הצוואה, כדי למנוע טענות על היעדר כשירות משפטית של המצווה, השפעה לא הוגנת וטענות אחרות העלולות להביא לפסילת הצוואה.
- **תנאים לא סבירים:** מותר להתנות את חלוקת הרכוש ליורשים בתנאים, כל עוד הם נחשבים לסבירים, וניתנים לביצוע. אפשר להתנות, לדוגמה, כי הירושה תעבור לרשות ילדיו של המוריש רק לאחר שיגיעו לגיל מסוים, אך אי אפשר להתנות את הירושה בכך שיעברו להתגורר במקום מסוים, למשל.
- **קטינים:** מומלץ למנות אחראי על עיזבון שיורשיו נחשבים קטינים על פי החוק. קטינים אינם יכולים לכתוב צוואה בעצמם, שכן החוק מכיר רק בצוואתם של בני 18 ומעלה.

[לראש העמוד](#)

כיצד כותבים צוואה?

- בעת עריכת צוואה בכתב יד, חשוב לרשום את הפרטים הבאים:
- בראש הצוואה יש לרשום את **תאריך הכתיבה** ואת הכותרת "**צוואה**".
- **פרטי המצווה:** שמו המלא, כתובתו ומספר תעודת הזהות שלו.
- **פרטי היורשים:** שם המלא, כתובתם, וכל פרט נוסף שסייע בזיהוים הוודאי.
- **אופן חלוקת הרכוש:** בכתיבה ברורה, חד-משמעית והגיבנית, וללא לשון

שלילה. חשוב לפרט ככל הניתן את כל הנכסים הכלולים בעיזבון ואת חלוקתם בין היורשים.

- **רקע כלכלי ומשפחתי** שיעיד על כשירות המצווה לערוך את הצוואה.
- **חתימה** בכתב ידו של המצווה בתחתית הצוואה.

חשוב לזכור: הצוואה כולה חייבת להיכתב בכתב ידו של המצווה.

[לראש העמוד](#)

הפקדת צוואה

הפקדת צוואה בלשכת הרשם לענייני ירושה מבטיחה שלא יינתן, לאחר מות המצווה, **צו ירושה** או **צו קיום צוואה** תוך התעלמות מהצוואה שהשאיר. אדם המבקש להפקיד צוואה צריך להגיע אישית **ללשכת הרשם לענייני ירושה** שבאזור מגוריו, בצירוף הצוואה המקורית, תעודת זהות ו**שובר תשלום** על פי הקבוע בתקנות. הצוואה נשמרת בכספת, ורק המצווה עצמו יכול לקבל אותה בחזרה, עד יום מותו. רק לאחר פטירתו של המצווה ניתן לברר פרטים על אודות צוואות שהופקדו. יש להעביר ללשכת הרשם **תעודת פטירה** של המצווה **בפקס או בדואר** בצירוף פירוט דרגת הקרבה למנוח של המעוניין בפרטים.

- ◀ [שאלות ותשובות בענייני ירושה](#)
- ◀ [רשימת לשכות הרשם לענייני ירושה](#)
- ◀ [מדריך להוצאת תעודת פטירה](#)

[לראש העמוד](#)

נושאים במדריך זה

- ◀ [ירושה על פי דין](#)
- ◀ [ירושה על פי צוואה](#)
- ◀ [צו קיום צוואה](#)
- ◀ [ניהול עיזבונות](#)
- ◀ [בעיות נפוצות בענייני ירושות ועיזבונות](#)

לא

ק

האם דף זה עזר לך?

